

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՆՈՒՆՉՈՎ

ՕՐՀՆԱՍԱՑՈՒԹԻՒՆ

Մեծասող. — Ալէլուիա, Ալէլուիա
Անոր որ տէրն է Ամէնուն.

Խումբ. — Ալէլուիա, Ալէլուիա.
Անոր որ տէրն է շուրերուն
Հաստիւր մեծ՝ անձևազործ տանարներուն
Մարծոց սրտին.
Ու գահակա՛րն՝ անհունափառ,
Ազամանդուած երկինքներուն
Ալէլուիա . . .

Մեծասող. — Ալէր որուն՝ արեւ բա՛րի՝ Հայաստանեայց մեր աշխարհին:

Խումբ. — Զի այց ըրաւ ան մեզ կրկին.
Գահէն ոսկի՝
Աղբերելով շողն իր մտքին
Լ՛ղբերքն ի վար խոր խաւարին
Մեր սրտերուն եւ ուղեղին:
Բարձէն լքուած, բարձն տխուր Հայաստանեայց հին աշխարհին
Ան ծաղկեցոց
Անգին ծաղիկն իմաստութեան,
Մատեանն՝ ալ հա՛յ, նախարարառ սուրբ իր շունչին:
Մատեանն ալ հա՛յ, Մատեանն համակ
Գահնակութիւն,
Ու քաղցրութիւն,
Ու սրբութիւն:

Կապուեցակիր. — (Ներք չորեւե՛լ և ժողով ջոյս ու՛րով հա՛րկն զժ զարգամ յեւր)
Երամն անա,
Ազնուական քերթողներուն,
Գալար գալար մագաղաթներն իրենց ձեռքին:

Մեծերգող. — Դուք դպիրներ, դուք քերթողներ, հին մեր ցեղին նոր բարունակ.
Սուա՛ջ, առա՛ջ:
(Ի՛նչնէրէ շո՛ք շո՛ք էւ ի՛նչն էրէրէ բէ՛, բա՛նտելւ մը ու յա՛ն է
էւ ի՛նչն էրէրէ բէ՛):

Մեծերգող. — Բոլոր, բոլոր, (Ի՛նչնէրէ էւ ի՛նչն էրէրէ ժը)
Բացուին ազատ, բացուին հպարտ
Իրօշները մագաղաթին,
(Ի՛նչնէրէ էւ յէ՛ն ճգաւ-նէրէ, սըն՛ ճգաւ-նէրէ ի՛նչն էրէրէ
նճա՛ զբարբառն էն, բա՛նտ էլ ճգաւ-նէրէ, Մե՛րդեան էրէրէ-նէրէ)

Խումբ. — Բացուին հպարտ երեսները մագաղաթին
Ու խայտ իյնայ դէմքին, սրտին ծերունափառ
Հայրապետին, Հայոց մեծայ աստուածարեալ առաջնորդին:

Մեծերգող. — Ու իջնայ լոյս
Ու իջնայ խինդ
Քորն հոգիին
Աստուածարեալ վարդապետին,
Գրին գտիչ, կաղապարիչ մեծ Մաշթոցին:

Խումբ . — Բացուին ազատ ու ներդաշնակ
 Կապերը բիրտ լեզուներուն,
 Խուժ բարբառէն ասորիին
 Ու հելլէնին:
 Բացուին անուշ ձեր լեզուներ
 Ըսել մեզի, պատմել մեզի, աղբերապէս հոսել մեզի
 Առուակները անմահ բանին:

Գպիբներ . — Ալէլուիա, Ալէլուիա . . .
 «ՃԱՆԱԶՅԵԼ ԶԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԶԽՐԱՏ»,
 «ԻՄԱՆԱԼ ԶԲԱՆՍ ԶԱՆՃԱՐՈՅ» . . .

Խումբ . — Իմաստութիւնը Աստուծոյ, մարդոց սրտէն մտքէն անդին:
 Այնպէս ինչպէս ինք կը տեսնէ իր անմատոյց, ջիւղ խորքերէն
 Անդունդները անոնց սրտին.
 Ու կը լարէ
 Բայերն անոնց:
 Իմաստութիւնն անմահ Բանին,
 Որ կը բերէ փունջերը խաժ բարիքներուն
 Վրայ երկրին Հայաստանեայց:
 Պողոտայէն արեան կարմիր
 Գերդաստանէն արքայասպան
 Սահմանելու մեզ Հայրապետ
 Լուսաւորիչ տեղն իր պապուն . . .
 Թող փառքն անոր պատմեն ոսկի
 Լեզուները սա գիրերուն, յաւիտեանէ մինչ յաւիտեան

Մեներգոց . — Զի միտքն է գոյ, վրան արագ հեղեղներուն
 Ու մարդկեղէն խօլ փառքերուն:

Խումբ . — Զի միտքը կայ, անմահ ու պերճ,
 Հարստութիւն ու մեծ համբաւ,
 Պայտոս ոսկի ու գաւառներ,
 Արքայութիւնն իսկ երկրաւոր
 Երբ կը փակչին, տապաստ, հողին:
 Միտքը կանգուն՝ վրան թշուառ մեր փառքերուն,
 Կրակէ սիւն, որուն լոյսին
 Պիտի նային
 Հազար ամէ մինչ հազար ամ
 Աչքերը քաղցր մեր զարմերուն,
 Չփախնալու փոթորիկէն ու գուպարէն
 Աշխարհային խուժ յոյզերուն.
 Մնալ յառած կայծ պատգամին որ կ'արծակուի
 Մազաղաթին երեսներէն:

Կապարճակիր . — (Մարտի 29-ի Գրքի) Մատեանն ահեղ:

Մատենակիր . — (Ուրիշից գրքերէն) Անտառն է ինչ որ ինչ
 Աստուածաշունչ Հայաստանեայց . . .

Մեներգոց . — Ծունկի, ծունկի, ինկէք ծունկի
 Առջին ոսկի
 Առջին հոգի
 Մեծ Մատեանին:

Խումբ . — Ծունկի առջեւ անոր որուն
 Առջեւ զան դեռ պիտի ծունկի
 Ազգերը մօտ, ազգերն հեռու
 Արեւմուտքին ու հիւսիսին:

Մեներգող. — Թող օրհնուին մատները ձեր,
Հողէն հանող անմահ հոգին:

Խումբ. — Թող օրհնուին մատներն անոնց
Որոնք գոյնէն ու գրիչէն, մշտամշո՞ւշ,
Ու անծանծիր ու աննուաղ՝ հոծ երկունքէն,
Տարին դրին տարիներուն,
Ու մարդկօրէն ըրին ամէն
Որպէս զի մնծ մութին խորէն, չզիտութեան սանդարմետէն
Իհրեն լոյսին սա փառքն անշէջ,
Կիրքերուն Կիրքն, Աստուածախօս Մատեանն անեղ:
Թող օրհնուին, բիր օրհնուին
Այբերն հօօր, այբերը սուրբ
Անոնց որոնք
Եղան լարուած, քունն հայածող, հանգիստէն վեր
Ու կեանքէն դուրս ու չը նանչցան դուրը սրտին
Մինչեւ բերին
Սա սրբազան կաթողիկէն
Իր աւարտին.
Թող օրհնուին խոնարհ դպիրն ու շինական
Պարզ բերթողներ որոնք գառնուկն ու իր մորթին
Լրին խորան Աստուածնդէն անմահ բանին:
Թող օրհնուին հեռուներէն խուրձ խուրձ եղէգ
Մեզ բերողներ.
Ու օրհնուին հօգօրամիտ, խորաթափանց վերծանողներն,
Վարդապետներ ու երէցներ,
Ու թարգմաններ,
Բոլորն ալ բիր, բիր բարիքով
Յիշուին առաջն Ամենակալ ու անկախճան
Թագաւորին:
Փառք ու պարծանք ձեզ առաջին
Մշակներուն
Հայաստաննայց սուրբ բարբառին:

Օրհնող. — (Մաթեանը առէւլով)

Յանուն հանուրց ինքնակալին
Հօրն Սրբոյ,
Յանուն անհուն սիրոյ խորան
Սրբոյ որդւոյն,
Յանուն անճառ իմաստութեան անհունաստեղծ
Սշտանակին
Սրբոյ Հոգւոյն,
Թող օրհնուի աշխարհն Հայոց
Ու թագաւորն իր իմաստուն.

Խումբ. — Ու թագաւորն իր իմաստուն
Որ իր սուրին ու բանակին,
Ու թափն հուժկու, կրակն ազնիւ
Ազնուական իր հաւատքին
Կրաւ սպաս
Այս մեծ գործին,
Այս սուրբ գործին
Ահեղ գործին պսակումին . . .
Ողջոյն, արքայ Վռամշապուհ
Անունդ օսկի,
Ոսկի գիրքին հետ թող յիշուի
Յաւիտենէ մինչ յաւիտեան
Հոն ուր երկու հայ պատանի
Պիտի խօսին լեզուովը մեր

Լեզուովն անուշ աստուածարեայ
Հայաստանեայց սուրբ աշխարհին
Յը կատարածըն աշխարհի:

Օրհնող. — Թող օրհնուի ու պահպանուի
Տեղին իջման երկնից լոյսին,
Մնայ անմեռ Աթոռն Հայոց
Օծուած արեամբ Լուսաւորչին:

Խումբ. — Մնայ անմահ, մնայ կանգուն ու փառաշուք
Աթոռը Մայր
Արարատին.
Ու դարէ դար աշտարակէ
Թող անսասան
Մատենար սուրբ
Նման հսկայ Արարատին,
Երկնի վրայ ձեւուած անհուն
Անձեռագործ կաթողիկէ՝:
Ու սիռէ լոյս, սիռէ բարիք, ու սիրտանք:
Ու թող դառնան աչքերը մեր, որդիներու ու թոռներուն
Դէպի խորանն այս լուսեղէն
Ու հաղորդուին, ու զօրանան, պայծառանան ու քաղցրանան
Որդւոց որդի, քանի հնչէ բարբառն անուշ,
Բարբառն ոսկի Հայաստանեայց մեր աշխարհին.
Քանի բեմէն տաճարներուն
Հոսի աղբիւրն այս հաւատքին:
Ի՛նչ փոյթ արինն ու աւերած,
Ի՛նչ փոյթ փառքերն այ աշխարհիկ,
Քանի լսուի Հայոց երկրին
Միլիոնաւոր զաւկրներուն բերաններէն
Խօսքն Աստուծոյ, գրուած այսպէս,
Այսպէս անուշ ու սրտառուչ,
Մենք չենք մնար զուրկ իր Աջէն:

Օրհնող. — Թող օրհնուի ու պահպանուի
Արեւելեան կողմն աշխարհի
Ազգերն հեռու, հարիւր, հազար
Լեցուին լոյսովն այս սուրբ գիրքին.
Ու հաշտուին
Սիրոյ ծովու մէջ այս գիրքին:

Խումբ. — Թող սաւառնի խօսքն Աստուծոյ
Մինչեւ ծագերն արեւելքին
Ու կատարուի պատգամն ահեղ
«Գայլք եւ զառիւք
Ի միասին
Ճարակեցցին» . . .
Քազաւորէ սէրն անոնց մէջ,
Ու պաշտուի բանն Աստուծոյ
Իր սրբասուրբ մեծ մատենէն:

Օրհնող. — Թող օրհնուին ու պահպանուին
Արեւմուտքը, մինչեւ մեծ ծով,
Հիւսիսը ցուրտ մինչեւ ծովը սառույցներուն
Հարաւն յուռթի մինչ տափաստանն կնդրուկներուն եւ արմաւին:

Խումբ. — Թող ծաւալի, աղբերանայ ու ծով դառնայ
Խորհուրդն անճառ Մեծ մատենակին
Գիրքերու գիրք, Աստուծոյ շունչ
Չարեաց վահան մեծ մատենակին.

Արեւելքէն մինչ արեւմուտք,
 Ու հիւսիսէն դէպի հարաւ,
 Ու խորշերէն ու ծագերէն
 Ազգ եւ ազինք եւ ժողովուրդք
 Լուցուն հուրովն կենագործող մեր հաւատքին:
 Ու ցաւերու, ստուերներու, ու գարշութեանց
 Անգթութեան ու արիւնի, կոտորածի ու աւերման
 Սա հովիտէն,
 Աշխարհ որուն կուտան անուն,
 Ազգ եւ ազինք եւ ժողովուրդք
 Սկիզբ ըննն անճառելի ու անվախճան,
 Լոյսով սարուած, հոգով հիւսուած
 Ու քաղցրութեամբ մթնոլորտուած,
 Ամբողջ վայելք, դաշնակութիւն,
 Ամբողջ ազօթք, երանութիւն
 Մեզ կոհակող, մեզ ողողող
 Մեր միւս կեանքին
 Անճառելի ու անվախճան
 Երկնից կեանքին
 Նշանովը Սուրբ Մատենին:
 Ալէլուիա, ալէլուիա
 Բարձունքներուն եւ խորքերու
 Տաղաւարող մեր Աստուծուն
 Անոր շունչին
 Ալէլուիա, ալէլուիա:

Մեծերգոյ. — Ովսաննա՛.
 Հայոց մեծաց հայրապետին.
 Կաղապարիչ մեծ Մաշտոցին,
 Ապետներուն, երէցներուն,
 Վերժանողին, վարդապետին,
 Գառան մորթին քերթողներուն,
 Եղէգ, թանաք շինողներուն,
 Գրիչներուն,
 Ու կազմողին:

Խումբ. — Ովսաննա, ովսաննա
 Հայաստանեայց ժողովուրդին
 Որ զինաւոր անմեռ զէնքով
 Պիտի քալէ ճակատագրին
 Խորախորհուրդ ճամբաներէն,
 Մինչեւ հասնի օրը վերջին,
 Դիմաւորել թափոնն անդ
 Աղեղ օրուան Դատաստանին,
 Հայ բարբառով ըսել երկնից
 «Հասած ենք տէ՛ր, Օթեւանիդ . . .»
 Ալէլուիա ալէլուիա:

Թ. ՕՏԱԿԱՆ